

దోమతెర ఉపాఖ్యానం

మధ్యాహ్నం నిద్రనుండి లేచిన సింహాద్రిరావుకి వేడి వేడి కాఫీ
 తగలగా బద్ధకం వచ్చిపోయి దోలెడంత చురుకుదనం పుట్టింది. దానికి
 తోడు బీకీ ముట్టిచాడు. అతని మెనడు పవర్ హాస్ లోని ఇంజన్ లాగు
 పనిచేస్తుంది. "మన్నెంలో ఆరోగ్యం చాల జాగ్రత్తగా కాపాడుకోవాలి.
 నాదగ్గర తెలుగు మందులు ఉన్నాయి. ఇంగ్లీషు మందులు ఉన్నాయి.
 మలేరియాకి మంచిదని శీతాంశురసం. అమృతారిష్టం జాగ్రత్త పెటాను.
 ఇంగ్లీషు మందులు అంటే క్విన్లెన్, ప్లాస్ మోక్విన్, పాలు డ్రిన్ దగ్గరే
 ఉంచాను! పైగా హోమోపతి మూత్ర లొకటి కూడా ఉన్నాయి. నేను
 కాచకుండా నీళ్ళు తాగడమే లేమకదా! నోరు పట్టినంత మట్టుకు సలసల
 మరిగిన నీళ్ళు ఉచుకుచుకు కాఫిలాగు పుచ్చుకొంటున్నాను. రాయిలాంటి
 పెరుగు వేచుకోడంరేమి. మజ్జిగ కూడా మానివేసే! దొంగితేపాలచుక్కలు
 వేసుకొంటున్నాను. అదీ లేకపోతే చారునీళ్ళతోపే, ఇదే పరమాన్న
 మనుకొని తృప్తిపడుతున్నాను. కాని, ఒక్క విషయం కుదరకుండా
 వచ్చిపడింది. దీని సంగతరగా! ననస్పెక్టరుకి దోమతెర ఉంది. అతనికి
 రెండు తెరలున్నా బాగు దిపోను. ఎలాగో కిందా మీదా సెట్టి ఒకటికాజేసే
 వాడ్ని కాని అది ఒక్కపే అయిపోయింది ఏమివెయ్యడానికి లేకుండా!
 అదే ఇప్పుడున్నలోప మెల్లా" అని ఆలోచించి బీకీ పొగ పీల్చివలిది
 "మలేయా జ్వరం గురించి ఇంగ్లీషు వైద్యులు. తెలుగు
 వైద్యులులేరు లేకు దోవలలో నడుస్తున్నారు. తెలుగు వైద్యులేమో

దానిని శీకపై త్యజ్యరం అంటారు. నీళ్ళవల్ల గాలివల్ల వస్తుందంటారు. మరి ఇంగీషు వెద్యులో! ఒక రకం దోమకాటువల్ల వస్తుందంటారు. ఏవరది తప్పో. ఏవరది ఒప్పో. ఎవడికి కావాలి ఈమహా ప్రపంచకంలో మన మటుకు మనం అదీ ఇదీ కూడ అనుసరిసే తీరిపోతుంది. రెండింటిలో ఉండే మేకను అనుభవించవచ్చు. “అనికస్య అదికం ఫలం” అని కదా కారిక! కోడలు మామగారితో భోజనానికి కూర్చుని అతగారితో లేచిందిట! దోమతెర ఉపాఖ్యానం దోమలను పారద్రోలి ఇంగీషు వెద్యు భావం అందుకోవచ్చు. అదే కుదరకుండా వచ్చిపడింది. ఏమిటిసాధనం?” అని ఆలోచించి “మేషర దగ్గర ఈ పాచికవేసి చూసా”ననుకొన్నాడు. బోయపాడు పాఠశాలలోని చిన్న ఉపాధ్యాయునితో బాగా పరిచయం ఏర్పడింది! కాబట్టి అతనివద్ద ఆ విషయం ఎతదలచుకొన్నాడు.

బోయపాడు చిన్న ఉపాధ్యాయుడు కబుర్లకోసం సింహాద్రిరావు దగ్గర వేరీ కుశలప్రశ్నగా “ఒంట్లో ఆరోగ్యంగా ఉంటూంటాండీ. ఈ తిరుగుడు మహా కష్టమండీ!” అన్నాడు సానుభూతిగా.

సింహాద్రిరావు ‘అడివి అంటేనే అరమది! కాని, ఏనైనామీబోటి బుద్ధమంతులైన ఉపాధ్యాయుల లక్షణాలేవేయి! అవి అందరకీ రమ్మంటే వస్తాయిటయ్యా! కోకిల కోకిలే, కాకి కాకే!” అన్నాడు.

ఉపాధ్యాయుడు సంతోషించి “ఏమిటోనండీ! మే మొంటి వాళ్లమండీ!” అని సమ్రత ప్రకటించాడు.

“నువ్వు అలాగు తీసిపారెయ్యకు! ఆది లోకాన్ని చూసినవాళ్ళకి గాని తెలియదు! అనుభవం లేనివాడు మంచి, చెడ్డ వేరుచెయ్యలేడు. అసలు పువ్వు పుట్టగానే దాని సంగతి తెలుసుంది. మాటలు కేమిగాని నీతో చిన్నపని ఒకటివచ్చింది పంతుయా!” అన్నాడు సింహాద్రిరావు నెమ్మదిగా.

ఉత్సాహంతో ఉన్న ఉపాధ్యాయుడు “ఏమిటిబాబూ? నా చేతిలో ఉన్న పన్నెత్తే ఇప్పుడే చేసేస్తాను చెప్పండి” అన్నాడు.

“అంతగా నీ చేతిలో లేకపోతే, పెద్దలో ఉండవచ్చు అదీ కాక

సిహంద్రి రావీయం

పోతే మంచాన్ని ఉండవచ్చు. మరేమంత పెద్దపనికాదులే. ఒక్క దోమ తెర సాఫించిపెట్టాలి నాకు. డబ్బుల్ కాట్ ది అక్కరలేదు. సింగల్ కాట్ దే నాచాలు ఎంమూ! ఆఖరుమాట, మనిషి మారడానికి సరిపోతే చాలు!" అన్నాడు సిహంద్రిరావు ఉచ్చారణ తేల్చివేస్తూ.

"అన్నా! గట్టిచిక్కె తెచ్చిపెట్టేరు!" అని ఆలోచనాసాగరంలో మునకలు వేశాడు పంతులు.

పంతులు భుజుమీద చేతిలో తట్టి సిహంద్రిరావు "ఇదిగో! చెయ్యి గల నేర్పున్నవాడితో చెప్తాముకాని. ప్రతి అడ్డమైనవాడితోనూ చెప్తామా ఎక్కడేనా! బండికి ఎదుని తీసుకొనివచ్చి కడతాంగాని పెద్దపులిని తెచ్చి కడతామా. కడితే ముక్కు అదే లాగి ఏమిస్తుంది? అంతగా మసందాని వీపుమీద బైటాయించాము. పే నడుము విరిగి చస్తుందికాని నడిచేబు ఏడు సుంది" అన్నాడు పంతులు యొక్క మనశ్శాంతికోసం.

ఆలోచనలోనే యనిగివున్న పంతులు "మీరు చెప్పింది ఇక్కడే ఒక్కచోట" అంటూ గట్టిగా ఆలోచించేడు.

"పెద్దపులా" అంటూ అనరిపడ్డాడు వీరుడు.

"అబ్బే! అదికాదండి. దోమతెర ఒక చూరులో పెట్టి ఉండండి. అయితే పాతది అనుకొంటాను" అంటూ కంటివారనుంచి ఆలోచిస్తూ కనబడ్డాడు.

"పాతది కాకనకొత్తది ఎవడికి కావాలయ్యా! ఏదో సామెత చెప్పి నట్లుగా ఉంది ఒకవేళ నువ్వు కొత్తది తెచ్చిపెట్టినా దానిని గిరగిర తిప్పి వీధిలో విసిరేస్తానుకాని ఇంటిలో ఉంచను. మంచివస్తువు ఎక్కడుంటే అక్కడే దొంగలు బయలు దేరతారనుకో! "భార్యారూపవతీ శత్రు" అని కదా కారిక కాబట్టి ఎవ్వరికీ అక్కరలేనిదె తే ఎక్కడికిపోదు. ఎక్కడున్నావే గొంగళి అంటే వేసిన చోటే ఉన్నానే కంటి అన్నట్టు" అన్నాడు సిహంద్రిరావు.

"సరే! మీ కెందుకులెండి ఆ గొడవ! ఆ భారం ఇంక నామీద నిడిచిపెట్టండి, మీకు తెచ్చి ఇయ్యడమేకదూ కావలసింది. నేను మీకు

సాధించి పెడతానుగా, మీకు కావలసిందదేగా" అన్నాడు పంతులు నమ్మకంగా.

"నీవు చెయ్యగలిగిన వనికాబట్టి నీతో చెప్పాను. లేకపోతే మరొక పుల్లాయితోను, ఎల్లాయితోను చెప్పరాదూ!" అని సింహాద్రిరావు పంతులును ఉబ్బవేశాడు.

పదానోపాధ్యాయుడు "మేష్టరూ!" అని పిలవగా రెండో ఉపాధ్యాయుడు నెత్తిపొది పాగా గట్టిగా అనుముకొని "అయ్యా!" అంటూ లేచి పెదపెద అంగలు వేశాడు.

"సింహాద్రిరావు అక్కడ చూచులో ఉన్న పాత మాసపత్రిక ఒకటి తీసి, పై అట్టలు పోగా, బూజు గట్టిగా మలిపి, పుటలు తిరగ వేసున్నాడు.

పెద్దిమేష్టరు దగ్గరకి వెళ్ళిన చిన్న ఉపాధ్యాయుడు తిరిగి వచ్చాడు.

సింహాద్రిరావు "విశేషాలేమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు.

'విద్యా సంబంధమైన లెక్కలన్నీ అంకెలేనండీ! అంకెలన్నీ మళ్ళీ లెక్కలేనండీ!' అన్నాడు ఉపాధ్యాయుడు

"లెక్కలు అంకెలలోగాక మరి దేంట్లోవస్తాయి" అంటూ

సింహాద్రిరావు అడ్డు తగిలేడు.

"ఇప్పుడు ఆ లెక్కలలోనే పొరపాటు అంకెలు పడ్డాయండీ, అసలు బడిలో చేరిన విద్యార్థులకంటే ప్యాసైనవాళ్ళ సంఖ్య ఎక్కువ వచ్చిందండీ! వీటి అన్నిటికీ కలిపి కాకుల లెక్కలన్న పేరు ఉందిలెండి: అది వేరే సంగతి! ఆఖరికి అంకెలను సర్ది తేల్చేటప్పటికి తలప్రాణంతోకకీ వచ్చిందండీ. మళ్ళీ చూస్తే అన్నీ కాకుల లెక్కలేతీగె లాగితే దొంకంతా కదిలిందన్నట్టుగా ఉంటాయండీ ఈ లెక్కలు!" అన్నాడు ఉపాధ్యాయుడు.

"మొత్తంమీద ఈరోజు జీతం కిటుబాపెంది అందూ!"

"ఇంతకీ దేవుడిలాంటి ఇనస్పెక్టరుగారూ, వారితో మీరూ వచ్చేరు

కాబటి సరిపోయింది. కాని లేంపోతే ఒక్కొక్క పొరపాటుకి ఒక్కొక్క తలకాయి ఎగిరిపోవలసిందే!" అన్నాడు పంతులు.

"అందుకే కాదుటయ్యా అన్నిటికీ ముందుగా తలకాయి మేష్టర్ని తోయ్యడం" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"ఎంత తోసేమటుకండి!"

"అయితే ఈసని ఏరావణాసురుడో, లేక ఏ కారవీర్యార్జునుడో, లేక ఏ ఆదిశేషువో చేసినా ఆఖరికి ఒక్క తలకాయికూడా దక్కదంటావు!"

"అయినా ఈ సేటుమెట్లు తలకాయి ఉన్నవాడి కెవడికి అర్థం కావండిబాబూ!" అన్నాడు చిన్న మేష్టరు నిస్పృహతో.

"అంతా శూన్యమే! అందులో అర్థమవడానికి, మానడానికి ఏముంది. ఆఖరికి ఈ వాదన వేదాంత సాగరంలో కలిసిపోయేటట్లా ఉంది. దాని గొడవ కాస్తకటిపెడదా. సరేకాని దోమతెర మాట ఏమైనా తేలిందా!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు చలగా.

"మీరు మళ్ళీ అడుగుతానని చెప్పేసి ఒకమాటు దానిని గురించి కూడ చక్కరుకొట్టవచ్చానండి అయ్యగారూ!"

"అఱఱ" అని సింహాద్రిరావు ఒక్కంతా చెవులు చేపకొన్నాడు.

"అది ములాదారు ఇంటిలో ఉన్నట్టుగా స్ఫురణకివచ్చి, ఒకమాటు అతని దగరకి వెళ్ళేనండి."

"అఱఱఱ"

"ఇన్నిమాట లెందుకు! దానిని రైటుచేసుకు చక్కావచ్చానండి బాబుగారూ!" అన్నాడు పంతులు.

ఆ కథంతా శాంతంగా విని ఆనందించదలచుకొన్న సింహాద్రిరావుకి అది గొడ్డలిపెట్టులాగు తోచింది. తర్వాత కథ అని అడిగాడు.

"ములాదారు దానిని తీసి కింద పడేశాడండి" అన్నాడు మేష్టరు.

"ఏమిటి? కిందపడేశాడా?" అంటూ సింహాద్రిరావు గుండెలమీద

చెయ్యివేసుకొన్నాడు. ఎంతపనిచేశాడు! ఎంతపనిచేశాడు! కింద పడేసే మట్టి అంటుకుపోదా! చెడిపోదా! దోమ తెరా? మరొకటి, మరొకటినా?" అని ఆదుర్దాపడ్డాడు.

'ఒకమారు చాకలికివేస్తే అదే పోతుంది లెండి!' అన్నాడు పంతులు సూక్ష్మంగా.

'ఆమాత్రం నాకు తెలియకపోలేదు. ఈ ఊళ్ళో చాకళ్లు ఉన్నారంటావా?'

'ఇక్కడ చాకళ్ళేక్కడండి. వెధవ అడివి.'

'ఇంకేమి మరి! ఇదంతా శూర్పణఖకి పంపి, కుంకం కింద ఇచ్చిన రాజ్యంకామా!' అని సింహాద్రిరావు 'సరేకాని. నువ్వు ముందు పరుగెత్తుకొనివెళ్ళు. కింద ఇంకా ఉంటే చెదలపాలు కాదుటయ్యా పిచ్చివాడా! మనిషి కూర్చుంటేనా చెదలుపట్టే ప్రదేశం కదా! లే! లే! వెళ్ళు మరి!' అని అతను లేచేదాక కచ్చలో కందులు వేపేశాడు.

ఉపాధ్యాయుడు కదిలేడు.

సింహాద్రిరావు మనస్సు కళ్ళేం లేని గుర్రంలాగు పరుగెత్తింది. దోమ తెర సమస్య విడుతూన్నందుకు ఒకవైపు సంతోషిస్తూ. దాని రూపం చూడడానికి ఉవ్విళ్ళూరేడు. అతను ప్రతిక్షణం యొక్క నిడివి ప్రత్యక్షంగా అనుభవించాడు. 'కాలమెంత దీర్ఘమైనది' అని విసుపోతున్నాడు. ఇంతటిలో ఉపాధ్యాయుడి దర్శనమైంది అతను వరమిస్తూన్న దేవుడిలాగు కనపడ్డాడు.

ఉపాధ్యాయుడు దోమ తెర ఎదుటపెట్టేడు;

సింహాద్రిరావు బ్రహ్మానందపడ్డాడు.

'బాగా చిరిగిడిదండి అయ్యగారూ!' అన్నాడు మేష్టరు అసంతృప్తితో.

'దోమ తెరకి చిరిగిపోడం ఏమిటయ్యా! అన్నీ కన్నాలేకదా! ఇదేమి పంచా, చొక్కా చిరిగిపోయిందని మూల పారవెయ్యడానికి. వెధవ కండువాయే చిరుగుపటిందంటే మడతలలో అదే ఉండిపోతుందని

వేసుకొంటాముకదా! ఇంటిలో కట్టుకొనే గుడ్డలు ఎలాగుంటాయో చూడు. న్నానంచేసే కొల్లాయిగుడ్డ ఎలాగుంటుందో చెప్పుమరి. మడికి ఆరవేసు కునేవన్నీ సరికొత్తవాపిమిటి! ఇదీ అతే! అక్కడి కక్కడ దాచాలతో ముడిపెడితే అదే చక్కగా ఉంటుంది. సరేగాని ఇది అడివిలోకి ఎలాగు వచ్చిందో చెప్పుచిత్రం! అని సింహాద్రిరావు విన కుతూహలపడ్డాడు.

చిన్నపంతులు 'ఇక్కడికి రెండు నెలలక్రితం రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టరు గారువచ్చి ఒకరోజున మకాంచేశారు. ఆయన దోమతెర వేసుకొని పండుకొని తెల్లనారలేవారు. బుర్రోతు దోమతెరని విప్పి పెట్టెమీద పెట్టాడు! అందరూ తమతమ పనులమీద ఊళ్ళోకి వెళ్ళిపోయారు. వాళ్లు తిరిగివచ్చి చూడగా దోమతెర విప్పి, చీరిగి, కింద పోగులు పోగులుగా పడిఉంది. అంతా విస్తుపోయారు. ఎలుకలు, ఉడతలు, కోతులు పాడునేసి పుంటాయని తలచారు. ఈ పనికిమాలినది నావెంట ఎందుకు, మోత దండగ, అని రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టరుగారు ఇక్కడే పారవేసిపోయారు. దానిని తీసి చూచులో పెట్టారు. ఈ వివరమంతా ముఖావారులవల్ల ఇందాకా తెలిసింది" అన్నాడు.

"అసలు సంగతేమిటంటే. నేను సంకల్పసిద్ధుణ్ణి! ఆ సంగతి నీ ఒక్కడి చెప్పిలోనే వేస్తున్నా, ఈ రహస్యం ఇంతవరకు రెండో మనిషితో చెప్పలేదు. నువ్వుమాత్రం వెల్లడివేశావు ముమా, కొంప మునిగి పోగలదు!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"చూడగా చూడగా నాకూ అలాగే కనపడుతూందండి అయ్య గారూ!" అని చిన్నపంతులు నిండు నమ్మకంతో అన్నాడు. అతనికి చుట్టుకున్న ఏదో జాపకంరాగా ఉలికిపడి "ఇంటిదగ్గర పసులున్నాయండి పెళ్ళివస్తాను క్షమించండి!" అని తటాలున లేచాడు.

"పాపం! పిల్లా, మేకా! సుసార లాపట్యం. విశ్వామిత్రాది మహాముఖులకే తప్పలేదు!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు సానుభూతితో. పంతులు నడిచాడు.

సింహాదిరావు తన ప్రజని మెచ్చుకోడం మొదలుపెట్టాడు. వడ్డ
 గింజలు వేసే వరిగమొక్కలు వస్తాయా. చివరకి గాలివాన వచ్చి పంట
 దక్కకుండాపోతే పోవచ్చుగాని! శత్రుం జయప్రదం. రోగి మరణించాడు
 అన్న ఆసుపత్రినుడే ఉంది! అబ్బో! అనుకొంటూ దోమతెర విప్పిచూసి
 “అబ్బో! ఎన్ని అదాలో! ఎన్ని అదాలో! ఉంటే ఉన్నాయిలే! కాని మనకి,
 ఇనస్పెక్టరికి తేడా ఏమిటో ఇప్పుడు చెప్పుమా చూద్దాం!” అంటూ
 అక్కడ ఉన్న పలక ఒకటితీసి నేలకేసి కొట్టాడు!